

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

Omne peccatum habet quandam malitiam & offensam Dei quodammodo
infinitam. Cap. III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78821)

ab vno peccato veniali quàm à toto simul inferno, cum hac ipsissima sit veritas.

22.

Non mirum ergo est, nostrum Fratrem Coadiutorem Alphonsum Rodriquez, vt in vitâ eius manu scriptâ legitur l. i. cap. 3. ita abhorruisse à quouis peccato veniali, vt cum ei sua deslenti peccata Christus Dominus apparuisset cum S. Francisco, & nonnullis alijs Sanctis, & S. Franciscus eum interrogasset, cur fletet? respondisse: *Quomodo non fletam, perspectam habens grauitatem peccatorum meorum: quando quidem vnum veniale peccatum, contra Deum commissum, meretur vt totâ vitâ desleatur. Quo dicto, viso illa disparuit, & in eo noua quadam lux remansit, quæ totâ vitâ durauit cum odio omni peccati: vt cum eius periculum se offerret, cum maximo seruore à Deo peteret, vt potius penam inferni pateretur, quàm in vnam in culpam venialem prolaberetur. Et vt dicitur l. 2. c. 6. Inter monita, quæ sibi prescripserat vnum fuit, vt tale propositum ter in die renouaret per longum tempus, & si fieri posset, per horam integram, presertim in materiâ castitatis, ne vnquam vllum veniale peccatum contra illam admitteret. Ideo quauis horâ diei, & noctis inuocabat aliquem è Sanctis 24, quos 24. horis assignauerat inuocandos, vt eorum precibus exoratus Deus, custodiret, seu præsaueret eum à peccatis. Confundamur ergo, si propter exiguas molestias, eas vel subterfugiendo, vel impatienter tolerando, Deum offendimus, quando Sancti maluissent supplicia subire inferni, quàm semel peccare. Agnoscebant enim excellentiam Dei qui offenditur, & turpitudinem cuiusuis etiam venialis offensæ, ideo malebant ardere in inferno, quàm Deum etiam leuiter offendere, ita illum amabant. Nam, vt ait S. Chrysostomus homil. 5. ad pop. Si Christum verè amaremus, vt amare oportet, iudicaremus vtiq; amari offensionem gehennâ esse grauiorem. Et S. Iohannes Columbinus, vt scribitur in eius vitâ à Teo Delcaro, dicebat: Si perfectè amaremus Deum, magis doleremus ob eius offensas, quàm ob nostri damnationem, quia magis eum debemus amare, quàm nos: Siquidem, & Deus, vt ait S. Chrysostomus homil. 12. in 1. ep. ad Corinth. Magis nos amat, quàm nos ipsi nos amamus. Ei autem qui plus amauit, plus debetur, inquit S. Gregorius Nazianzen. orat. 2.*

23.

CAPVT TERTIVM.

Omne peccatum habet quandam malitiam & offensam Dei, quodammodo infinitâ.

24.

Tertia Consideratio seu Causa ob quam tam mortale quàm veniale peccatum vitandum est, quia omne peccatum habet quandam infinitatem, etiam veniale. vt ait Suarez to. 1. in 3. p. disp. 4. l. 7. §. *secunda ratio.* Non quidem in intrinseca ratione formali (etsi hoc etiam aliqui graues Theologi asserant infra

citandi) quia hæc, & vt priuatio quædam est bonitatis opposita, & ratione bonitatis finitæ quâ priuat, infinita non est, vt ita dicam, in esse Phylsico; quia à creaturâ, nil intrinsecè infinitum procedere potest, (quam ob causam etiam Christi merita, spectatâ solâ ratione omnium operum eius, quæ finita erant, & finito modo procedebant à Christo operante, non erant infinita intrinsecè, & per se, vt docent Theologi in 3. p. q. 1. sed ratione Personæ infinitæ operantis; etsi finito modo operaretur) tamen peccatum quoduis ratione Dei infiniti, qui quouis peccato offenditur, & contra cuius honorem & reuerentiam est quoduis peccatum, habet quandam moralem infinitatem, & ratione malitiæ Deum offendentis, & ratione offensæ, quæ terminatur ad Deum, & ratione auersionis à Deo in infinito; saltem aliquo ex his modis. Quod ostendo, & autoritate, & ratione.

In primis quatuor Sancti ab Ecclesiâ Canonizati hoc docent. Primus qui id docuit (teste Vasquez to. 1. in 3. p. disp. 2. n. 7. contrarium sentiente,) est S. Anselmus lib. 4. Cur Deus homo, cap. 21. & hinc probat S. Anselmus, non potuisse à purâ creaturâ Deo satisfieri pro peccatis, quia peccata infinitè offenderunt Deum, nulla autem satisfactio puræ creaturæ potest esse infinita, ac proinde æquiualens offensæ satisfaciendæ.

Idem docere S. Bonaventuram eandem ob causam faterur ibidem num. 6. Vasquez, & citat S. Bonaventuram id asserentem in 3. d. 20. q. 3. in 2. ratione, sed contra.

Idem docet S. Thomas non vno in loco. Nam 3. p. q. 1. art. 2. ad 2. ait Peccatum contra Deum commissum, quandam infinitatem habet, ex infinitate Diuinae Maiestatis: tantum enim offensa est grauior, quanto maior est ille, in quem delinquitur.

Et 1. 2. q. 87. a. 4. in corp. Peccatum, inquit, in quantum est auersio ab incommutabili bono infinito, est infinitum; & idè ex parte auersionis respondet peccato pena damni infinita, est enim amissio infiniti boni, scilicet Dei. Ex parte autem conuersionis inordinata ad commutabile bonum (ex quâ parte peccatum est finitum, quia ipsum bonum commutabile est finitum) respondet ei pena sensus infinita, scilicet ratione durationis æternæ.

Idem ait in 4. d. 15. q. 1. a. 2. ad 1. vt faterur etiam Vasquez tom. 1. in 3. p. disp. 2. c. 2. n. 9. 10.

Et S. P. N. Ignatius togatus à P. Brandano Lufitano, quomodo Scholastici Societatis peccata venialia confiteri deberent, respondit ad septimam interrogationem debere etiam de minimis peccatis hominem purâ conscientia gaudentem confundi in presentia Diuinâ: considerando quòd obiectum contra quod sunt peccata venialia est infinitum, quod illa aggrauat in infinitum. Hæc S. Pater.

Sed his autoritatibus 4. Sanctorum magis me mouit ipsius Dei Patris doctrina, quam reuelauit

relatit S. Catharinæ Senensis in dial. cap. 3 Quia Pius Secundus in Bullâ Canonizationis S. Catharinæ Senensis, & Urbanus 8. in Officio Diuino lectione sexta, primùm à Cardinalibus SS. Rituum, deinde ab ipsomet approbato, dicit expressè: *Doctrina eius infusa, non acquisita fuit.* In nullo autem libro S. Catharinæ Senensis, sunt doctrinæ diuinitus infusæ, nisi in solis Dialogis illius, quia nec in epistolis eius, nec in orationibus eius ab ea in raptu factis (quæ sunt annexæ eius dialogis,) vllum indicium extat, doctrinas in epistolis, & orationibus illis, esse diuinitus infusæ. At de dialogis hoc certum est, quia initio eorum ab eius Confessario, titulo Beati in Sacro Ordine Prædicatorum insignito, (qui dialogos S. Catharinæ dicente ipsâ Italicè ex Italico sermone in Latinum postea conuertit) dicitur; Dialogos illos, esse librum Diuina doctrinæ data per personam æterni Patris, loquentis intellectui admirabilis, & alme Virginis Catharinæ de Senis, Iesu Christi sponsæ fidelissimæ, conscriptum dictante ipsa, vulgari sermone, dum esset in extasi, sine raptu, & actualiter audiente, quid in eâ loqueretur ipse Dominus, & coram pluribus referente. Ei ergo in raptu existenti hæc dixit Deus Pater c. 3. dial. initio: *An ignoras filia mea, quid omnes pena quas anima sustinet, vel sustinere potest in presenti seculo, nullo modo condigna sunt, ad culpam etiam minimam puniendam,* (hoc est, expiandam.) *Quoniam offensa qua mihi fit, qui sum bonum infinitum, procul dubio satisfactionem exigui infinitam.* Hæc Deus Pater. Atqui si peccatum quoduis non esset aliquo modo infinitum, à Deo, qui iustus est, non exigeretur satisfactio infinita pro culpa etiam minima, cum in inferno peccata mortalia puniat minùs quàm mereantur, citra condignum.

Idem docent Theologi veteres, ipso Valquez concedente id ab illis doceri. Ricardus in 3. d. 20. q. 4. & 5. Capreolus in 4. d. 15. q. 1. a. 1. cont. 1. & ar. 3. Maior in 4. d. 14. q. 2. ad dub. 3. Ioannes Medina Codice de pœnitentiâ tract. 3. qui est de satisfactione q. 1. Caietanus 3. p. q. 1. a. 2. §. ad alteram verò Sotus 3. conclus. Ricardus de S. Victore l. de Incarnatione Verbi cap. 8. A. lenis verò 3. p. q. 1. memb. 6. a. 2. & S. Bonauentura in 3. dist. 20. q. 4. & Ricardus ibi, & Ioannes Medina q. 1. de satisfactione. Getson p. 3. operu tr. de vitâ Spirit. Lect. 1. Gulielmus Paris. tr. de Legibus. cap. 21. (hi vltimi) dicunt malitiam, seu offensam peccati esse simpliciter infinitam, non tantùm secundum quid ratione obiecti infiniti, vt Suarez & Tanner.

Ex recentioribus idem docet Suarez tom. 1. in 3. par. q. 1. disp. 4. sect. 7. Tanner in 3. p. disp. 1. q. 2. n. 108. & 1. 2. disp. 4. q. 1. d. 3. n. 55. Quia inquit, ex dignitate persona offensa, reuera crescit malitia offensa, & quidem seruata proportione magis quàm ex dignitate & præstantiâ obiecti, crescit bonitas moralis actus, hinc fit, vt & peccatum ratione offensa, habeat

malitiam quandam infinitam secundum quid, cui proinde etiam pena quedam infinita secundum quid respondet, tum ex parte durationis, tum ex parte ipsius boni amissi. & vt ea infinitas malitia infinitate bonitatis moralis ex obiecto infinito desumpta, qualis in pura creaturâ consistere potest, exæquari nullo modo possit, vt susus in 3. p. q. 1. declaratur.

Ratio Theologica huius doctrinæ petenda est, non præcisè & simpliciter ex infinitate Dei, vt est bonum vt sic, sed ex naturâ offensæ relatâ ad obiectum infinitum, vel terminatâ ab obiecto infinito. Ratio enim naturalis dicitur, cæteris paribus, eâ proportione crescere offensam, quò est maior Persona quæ offenditur. Pulchrè hoc explicabat loquens de peccato veniali Patricius Brixianus Societatis nostræ Candidatus Alexander Luciagus, cum magnâ opinione Sanctitatis in nostrâ Domo Professâ Mediolanensî, dum se ad ingressum in Societatem pararet, mortuus, sed Brixie sepultus, & vitâ Italicâ impressâ fat magnâ, mundo commendatus, ob eximias virtutes, quæ viuum exornabant. Hic inquam Sanctus vir, vt de eo dixit in Cõcione funebri Matthias Bellintanus, celebris Concionator Capucinus in concione Mediolani impressâ: *Si, inquit, constitutus ante Urbis Prætorum illi pilum è barba euellerem, iniuriâ eum afficerem; maiore, si id facerem Episcopo; adhuc maiore, si Cardinali; longè maiore, si Papa; maiore maximè si Christo: sic, dum peccato Deus offenditur.* Cum ergo ea proportione crescat grauitas offensa, quâ crescit excellentia Personæ, & pro magnitudine excessus Personæ, respectu inferioris Personæ, etiam magnitudo augetur offensa: cum Deus infinities excedat omnem personam capacem iniuriæ, quæuis offensa, et si esset instar vnius pili respectu Dei, ob Dei infinitam excellentiam, in genere moris (etsi non in Physico, quod in creaturâ infinitum non est, nec potest esse, vt docet S. Thomas 1. 2. q. 87. a. 4.) fit offensa infinita. Non sic opera bona meritoria, & satisfactoria, quæ suam excellentiam, proportionem, & magnitudinis comparisonem accipiunt non ex solo obiecto propter quod fiunt præcisè, sed etiam ex excellentiâ personæ operantis. Et ideo Christi quoduis opus erat infiniti valoris secundum se, & simpliciter, (non tantùm secundum quid) ob dignitatem Verbi infiniti in carne assumptâ operantis, vt definiuit Clemens in Extrauag. Vnigenitus, de pœnit. & remiss. cum dixisset Christum, *non guttam sanguinis modicam, quæ tamen, inquit, propter vnionem ad Verbum, pro redemptione totius generis humani suffecisset, sed copiosè velut quoddam profluuium effudisse, addit: Vt sic sit infinitus thesaurus hominibus, quo qui vsi sunt, Deo amicitia participes sunt effecti.* Et infra; *De cuius, inquit, consumptione, seu minutione, non est aliquatenus formidandum: tam propter infinita Christi merita (vt prædictum est) quàm pro eo, quod quantò plu-*

res applicatione trahuntur ad iustitiam, tantò magis accrescit ipsorum cumulus meritorum. Quod est contra Scotum, & paucos cum eo sentientes, sed idem à S. Thoma, & communiter alijs Doctoribus asseritur constanter.

Atque ita quòd offensus est maiori dignus reuerentiâ, & dignior persona ac maior, ed offensa eius, & iniuria illi illata, ac peccatum maius est, quod includit Dei offensam, & iniuriam, etsi malitia & priuatio bonitatis sit quid finitum in esse physico.

Nec tamen hinc sequitur, omnia peccata esse equalia, si sunt infinita, quia vnum infinitum non potest esse maius altero. Nam potest vnum infinitum esse maius altero, non ibi ubi habet infinitatè, sed alibi, vt si superficies digitalis, esset sed longa infinite, posset illi addi ex parte crassitie aliquid, ita vt fieret palmaris, & bipalmaris. Sic peccata quæ sunt grauiora in suo formali, sunt maiora, & per id magis offendunt Deum, sed in infinitate non crescunt, & in maiori malitiâ quâ infinita, saltem secundum quid, ratione obiecti infiniti. Vitanda sunt ergo etiam minima, ob suam moralem infinitatem, quam contrahunt offendendo Deum infinite sanctum, infinite bonum, infinito amore, cultu, & reuerentiâ dignum: quia & ratione beneficiorum à Deo acceptorum, eius offensa est summa ingratitude nostra, quibus dedit suam infinitam personam in Incarnatione, & dat in Eucharistia, & promittit in visione beatificæ fruitionis, & ratione iudicij finalis, quod meritò timere debemus, ob tot offensas præteritas; summa audacia, & impudentia, & temeritas est, velle nouis modis eum irritare & offendere, cum non sciamus infallibili certitudine nos eum nobis pro præteritis offensis reddidisse placatum. Quocirca B. Catharina Genueusis, vti scribitur in eius vita cap. 39. *Quid putas, dicebat, præstarem, quantis facerem etiam si tot sanguineas lachrymas profunderem, quot maris sunt gutta, vt satisfacere pro peccatis meis? Arbitraris pro minimo peccato satisfacere? Nequaquam. Nam si tantum paterer, atque tandem, quantum ipse diabolus, ad hæc tot cruciatus, & martyria in hoc tempore sustinerem quotquot mente comprehendi possunt, non crederim, amorem posse hæc apud Deum significationis loco ducere, neque inuenire vocabulum huic negotio congruum.*

36. Meritò ergo S. Thomas & Theologi supra citati hinc probant 3. p. q. 1. ar. 2. ad 3. Incarnationem Dei, simpliciter necessariam fuisse ad perfectam & æquiualentem satisfactionem pro peccatis totius generis humani. Quia pura creatura ob infinitam offensam Dei infiniti, non poterat perfectè, & æquiualentem satisfacere pro peccatis infinitam Dei offensam continentibus. Quamuis enim non fuerit simpliciter necessaria. Incarnatio Dei, ex suppositione Decreti creationis, vti nec ex suppositione pecca-

ti, seu in ordine ad reparationem generis humani: tum quia potuit Deus, absolute loquendo, hominè absque omni remedio relinquere perpetuæ damnationi obnoxium, sicut reliquit Angelos malos sine vilo remedio. Est enim in operibus suis ab extra liber, & interitus horum, non Deo, sed eorum soli malitiæ adscriptis fuisse: tum quia supposito decreto, & benignâ voluntate Diuinâ reparandi humanum genus, potuit Deus illud alijs modis reparare hinc Incarnatione, vt optimè dicit S. Thomas 3. p. q. 1. art. 2. & S. Augustinus l. de agone Christiano cap. 11. nimirum, vel condonando peccata, & gratiam conferendo, non requirendo vllam satisfactionem, ab vnoquoque pro se, vel ab vno homine pro omnibus. Quia tamen Deus ad ostendendum suam amorem erga humanum genus, ac peccati malitiam, voluit per satisfactionem rigidam reparari genus humanum, debuit per infinitæ operationis opera satisfactio, cum non potuerit à purâ creaturâ fieri, debuit fieri à Deo, Deus autem in se, cum non posset subire opera satisfactoria, debuit illi vni creaturæ aliquali natura rationali, & quidem humana, conuenienter ad reparandum genus humanum, vt in illâ naturâ fieret satisfactio, à qua processit offensa, quod etiam erat redudaturum in maiorem gloriam humanæ naturæ, & commendationem misericordie Dei, & ad confusionem dæmonis, victi per inferiorem naturam, quam ipse vicerat antea.

Sed dicere potest aliquis, Auctoritas à me hic citatas, præsertim Quatuor Canonizatos, dum dicunt peccatum habere malitiam infinitam, locutos esse de solo peccato mortali, non de veniali. Ergo non putarunt in peccato veniali esse malitiam infinitam.

37. *Respondeo primò. Nullum ex quatuor Canonizatis & alijs Theologis, quos citavi, asserere solum peccatum mortale, non vero veniale habere malitiam infinitam, sed eos absolute loqui de omni peccato. Nam ideo dicunt peccatum habere malitiam infinitam, quia peccatum contra Deum commissum quandam infinitatem habet ex infinitate Diuinæ Maiestatis. Tanto enim, inquit, offensa est grauior, quanto maior est ille in quem delinquitur. Ita S. Thomas 3. p. q. 1. art. 2. Suar. 3. p. disp. 4. 5. 3. & alij quidam magni Theologi. Hoc autem reperitur in omni peccato. Nam etiam in peccato veniali, quia committitur contra Dei voluntatem & præceptum, est vera ratio offensa contra Deum, vt fateatur Vasquez contrarium de infinitate peccati sentiens 1. 2. dis. 143. c. 1. & 3. p. disp. 2. c. 3. n. 22. & disp. 3. n. 4. & 5. vbi tamen ait, peccatum veniale non esse offensam Dei secundum quid, sed simpliciter, quia vere est contra præceptum & voluntatem Dei, & non tantum præter voluntatem & præceptum illius, sed vere esse offensam contra Deum, sicut mortale, tamen non ita graui.*

gravi. Quocirca etiam in peccato veniali iudicio S. Thomæ & aliorum est offensa infinita, quia offendit Divinam Maiestatem infinitam.

38. *Respondeo secundò.* Vasquez 3.p. disp. 2. c. 2. nu. 7. fatetur expressè S. Anselmum l. 1. cur. Deus homo cap. 21. sensit in peccato esse offensam infinitam Dei. hanc autem infinitatem dicit sic ostendi à S. Anselmo: *Quia nec pro aliqua re mundi, nec pro omnibus simul, peccatum sit committendum.* Atqui non tantùm peccatum mortale, sed ne minimùm veniale committendum est pro toto mundo, etiam si esset spes conversionis omnium peccatorum mundi, quod nullus negat Theologorum.

Hinc S. Dorotheus ser. 20. *Longè melius esse ait, & corpus & omnia corporea perire simul, quàm ledi animam in re etiam minima; & ipse S. Anselmus l. de similitud. c. 190. Si hinc peccati pudorem, & illic ceruerem inferni horrorem, & necessariò vni illorum habere immergi, prius me in infernum mergere, quàm peccatum in me immitterem. Mallet purus à peccato (loquitur autem de omni peccato maculante animam, quam etiam veniale maculat & conquinat, ideo illo solo inquinatus ad cælum non admittitur Apoc. 21. vlt.) & innocens gehennam intrare, quàm peccati sordè pollutus, cælorum regna tenere.*

39. Deinde S. Ignatius de peccato solo veniali id dixit P. Brandano, quia de solis venialibus S. Ignatij exquisitè iudicium, quod legi scriptum in Romano Societatis Archiuo. Deus quoque S. Catharina etiam de peccato veniali, *& quidem minima, dixit, exigere illud satisfactionem infinitam, quod falsum esset, si non haberet iudicio Dei offensam infinitam, etiam minimum veniale.* Ita enim amicorum suorum peccata venialia magis puniret quàm mereantur, quod non est conforme Divinæ clementiæ & charitati, quæ etiam inimicorum suorum in inferno minùs peccata punit, quàm promeriti sint, hoc est, vt loquuntur Theologi. *Citra condignum.*

Vt autem persuadeam hanc de infinitate peccati venialis sententiam, à 4. Sanctis Canonizatis clarè traditam, & ab aliis magnis authoribus, volo soluere euidenter, & solidè argumenta contra illam, tàm Vasquez, cum etiam P. Arubalis mei Magistri; qui discipulus P. Gabrielis Vasquez, & postea Collega fuit in Theologia compluti.

40. *Primum argumentum:* Tanta est malitia peccati, quanta est priuatio oppositæ bonitatis, vel rectitudinis, vel contrarietatis cum naturâ rationis, vel alterius rei. (pro diuersitate opinionum, in quo consistit essentia intrinseca peccati), sed hæc est finita, sicut & bonitas, & alia, cuius est priuatio, & cui commensuratur priuatio (nam si vnum contrariorum finitum sit, alterum etiâ finitum esse debet) sunt finita. Ergo malitia peccati est finita.

Respondeo. Distinguendo Malitiam peccati

respectu formæ quâ priuat, esse tantam, quanta est forma, Concedo Maiorem; sed respectu obiecti quod offendit, nego maiorem. Ad hæc autem duo diuersa, peccatum posse referri, docet contrarium sentiens Vasquez 1. 2. disp. 97. c. 2. n. 4. vbi dictum suum explicat à simili: *Sicut, inquit, cæcitas est priuatio visus, vt forma contraria, quâ proximè priuat, coloris autem tanquam obiecti illius formæ, scilicet visus, quo remotè priuat: peccatum autem veniale, nisi remittatur, priuat Deo suo modo in perpetuum: ideo punitur in æternum, per accidens in eo, qui in peccato mortali, moritur, cum peccato veniali, vt docent Theologi, cum S. Thoma 1. 2. q. 87. a. 5. ad 2. & alij multi cum Suarez, Vasquez, Azor, & Tanner 1. 2. ni post mortem iustus dimitteretur (vt dimittitur in Purgatorio, vt ait S. Thomas q. 7. de malo a. 11. & alij communiter) nunquam admittetur cum eo vllus ad cælum Apoc. 21. vlt. Qua de re sic Tanner 1. 2. disp. 4. q. 10. dub. 4. n. 75. Assertio 1. Tutius, inquit, & probabilius est dicere, peccatum veniale coniunctum mortali personali, in inferno puniri æternâ pœnâ. Ita ex communi docet S. Thomas hic q. 87. a. 5. ad 2. vbi concedit, peccato veniali deberi pœnam æternam, si cum mortali peccato inueniatur in aliquo damnato, quia in inferno nulla potest esse remissio, & æternitas pœna non respondet quantitati culpæ, sed irremissibilitati ipsius. Idem docent alij ibi citati, & Valentia, Suarez, Vasquez, Azor, Salas.*

Secundum argumentum: Ratio offensæ, & auersionis à Deo, est extra formalem rationem peccati, quæ est malitia, & quid consequens naturam eius, & est posita in auersione à Deo, aut potius in ipso peccato, quatenus est contra Deum aliquomodo, vel quatenus ei displicet, & sic eum offendit, vt sic autem auersio, non priuat proximè Deo, vt forma opposita, sicut cæcitas priuat proximè visu, non colore.

Respondeo. Transeat Antecedens, nego consequentiam. Nam & ratio meriti, non est essentia actus boni, sed quid consequens bonitatem, tãquam passio essentiam; & est dignitas præmij. Sicut in peccatore contritionis actus, est bonus totâ morali bonitate, sed non meritorius, & sit meritorius, cum gratia infunditur peccatori, sine vllâ mutatione sui intrinsecâ; & tamen in Christo, quamuis actus eius humanitatis erant finiti, meritum tamen eius actuum erat infinitum ratione personæ infinitæ, etsi modo finito operantis. Simili modo, etsi non tam excelso infinitatis gradu, offensa Dei in peccato erit infinita, non ex naturâ suâ, sed vt relata ad obiectum infinitum, quod offendit, & à quo auerit, & cui contrariatur, vt Legillatori, & à quo postulat pro sui expurgatione satisfactionem infinitam.

Tertium argumentum: Quantitas priuationis, ex forma quâ proximè priuat, non ex obiecto, aut sine pensari debet; liquidem & finis ille nobis applicatur mediâ qualitate & formâ oppositâ,

litâ, quare si ratio offensæ ponatur in auersione à Deo, infinita esse non potest.

Respondeo. Nego Antecedens. Nam si quis rusticus pilum maiorem è barba euellat, & minorem ex barba nobilis æqualis sibi, magis offendit nobilem quàm rusticum, licet forma qua priuat rusticum, scilicet pilus, sit maior in se. Ergo non ex sola quantitate. formæ oppositæ spectatur quantitas priuationis, & offensæ, sed ex naturâ suâ, vt relata ad quantitatem dignitatis personæ offensæ, quæ cum sit infinita in Deo, quoduis peccatum veniale erit infinitum in ratione offensæ.

Quartum argumentum: Vnum infinitum non est maius altero, atqui peccatum vnum est maius altero, ergo non habent infinitam malitiam.

43. *Respondeo primò,* multi negant Maiorem, qui concedunt partes actu infinitas in quantitate, sed esto in naturalibus rebus esset vera Maior, falsa est in Moralibus. Nam certum est, quoduis opus Christi, fuisse infiniti valoris in ratione meriti, & satisfactionis, etsi in se consideratum, tanquam creatum quid, fuerit finitum, nec enim à creaturâ finita opus physicum potest procedere infinitum in esse physico, vt docet S. Thomas, Tanner 3. p. q. 1. disp. 1. q. 2. dub. 93. nu. 125. Certum, inquit, est loquendo de bonitate intrinsecâ actuum Christi, eam & finitam fuisse, & in vno actu maiorem, quàm in alio, tam ratione obiecti, quàm aliarum circumstantiarum v. g. intensiõis, durationis &c. vt rectè Suarez loco citato. Quin etiam loquendo de operibus Christi, vt ex Diuina seu Christi ordinatione ad meritum destinata fuerunt, sic etiam negandum non est Christum plus meruisse, vel satisfecisse toto vite sue tempore, quàm singulis operibus: utemq; aliquid effectisse, siue obtinuisse vno opere, & non alio. vt sumitur etiam ex S. Thoma quod lib. 2. a. 2. & infra q. 7. pluribus dicitur. Vnde bene subdit, inter opera Christi vnum fuit alio præstantius, etsi non intensiùe ratione personæ operantis, quæ erat infinita, quæ eodem modo omnia & singula opera, & rursum tota totum opus, & tota tanquam plura infinita plus valebant extensiùe, quàm vnum aliquod eius opus: sicut si essent duo subiecta habentia infinitam albedinem, essent secundum latitudinem intensiõis æqualia inter se: nec vnum alteri additum faceret intensius, tamen secundum latitudinem extensiõis, vtrumque simul maius, & amplius quiddam esset, quàm vnum solam. Ita Suarez 3. p. t. 1. disp. 4. sect. 4. & Tanner disp. 1. q. 2. n. 12. Simili ergo modo vnum peccatum est, maius altero extensiùe, sicut si essent duo tondi infiniti, posset vnus esse crassior altero, non longior, & idè augeri magis in crassitie non in longitudine, quanquam & ipsa longitudo augeretur ratione crassitie, sic & peccatum ratione offensæ.

44. Quocirca ob hanc Diuinæ Maiestatis infinitè à nobis offensæ, infinitam excellentiam, bene dixit S. Hieronymus, seu S. Paulinus Episcopus

Nolanus (vtrique enim horum adscribitur) ep. 14. ad Celantiam: Nescio an possimus leue aliquod peccatum dicere, quod in Dei contemptum admittitur, estq; ille prudentissimus, qui non tam considerat quod iniustum est, quàm quis iusserit: neque quantitatem imperij, sed imperantis cogitat dignitatem. Bene etiam B. Catharina Genouensis c. 10. Vitæ dicebat: apud Deum nullum peccatum posse dici minimum, & ne quidem magnum, sed maximum, cum sit contra summam ipsius bonitatem.

CAPVT QVARTVM.

Peccata venialia variè disponunt ad mortalia.

Quartâ consideratio, seu causa, ob quam vitanda sint etiam peccata venialia deliberata, est, quia disponunt ad mortalia, quandoque, immò sæpe etiam indeliberata, sed tamen voluntaria. Quod autem ad hoc disponant, patet experientiâ in multis; & docet S. Thomas 1. 2. q. 88. a. 3. ad 1. Sicut accidens, inquit, potest esse dispositio ad formam substantialem, ita & peccatum veniale ad mortale. Et in respons. ad tertium, Peccatum, inquit, veniale per se disponit ad mortale, quod in corpore articuli probat. Idem docet alius in locis 2. 2. q. 105. a. 1. ad 2. Porro peccatum veniale, ad mortale disponit, inquit idem S. Thomas 1. 2. q. 88. a. 3. in corp. Primò ex parte agentis: augmentatâ enim dispositione, vel habitu, per actus venialium peccatorum, in tantum potest libido peccandi crescere, quò ille qui peccat finem suum constituat in peccato veniali. Nam vnicuique habenti habitum in quantum huiusmodi finis, est operatio, secundum habitum: & sic multoties peccando venialiter, disponitur ad peccatum mortale. Alio modo peccatum veniale ex genere, remouendo prohibens, potest disponere ad mortale. Qui enim peccat venialiter ex genere, prætermittit aliquem ordinem: & ex hoc quod consuecit voluntatem suam in minoribus, debito Ordini non subicere, disponitur ad hoc, quod etiam voluntatem suam, non subiciat ordini vltimi finis, eligendo id, quod est peccatum mortale, ex genere. Ideo inquit Caietanus ibidem: A venialium consuetudine cauendum est, ne habitatus in illis, occurrentes tentationes, animos dispositos propinque ad mortale inueniant. Quod potissimum timendum est iis, qui deliberatè peccata venialia solent committere. Nam, vt ait B. Laurentius Iullianus, de triumphali Christi agone cap. 1. Peccati deliberata voluntas, ad vniuersa flagitia proclius esse cognoscitur. Idèd B. Clara de Monte falco, vt scribit in eius vitâ Baptista Pergilius 2. p. cap. 16. Dicebat, cum qui consideratè, seu datâ operâ, venialia committit peccata, facile labi in maiora, scilicet mortalia.

Quâ de re sic S. Augustinus ser. 88. de temp. Dum homines negligentes despiciunt peccata sua, quia parua sunt, crescentibus minutis peccatis, adduntur etiam